

development. – 2014. - № 2 (17). – P. 168-176.

Рецензент: Окландер М. А., д.е.н., професор, завідувач кафедри маркетингу Одеського національного політехнічного університету

3.11.2015

УДК 322.8:651.47

Сербінова Катерина

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ МІЖ ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

У статті викладено підхід щодо деяких методологічних засад розподілу загальновиборничих та адміністративних витрат окремих підприємств міського господарства з метою забезпечення формування економічно-обґрунтованих тарифів на підприємствах міського господарства. Розглянуто можливі методи вирішення цієї задачі для найбільш поширених випадків, коли підприємства міського господарства обслуговують декілька об'єктів та надають декілька видів послуг. Наукова новизна полягає у введенні поняття “рівні розподілу” та визначення ієрархії цих рівнів. Наведений механізм розподілу послідовно для кожного рівня. Показано, що у випадку відсутності загальновиборничих витрат, що можуть бути віднесені безпосередньо на конкретний вид діяльності, застосування різних показників розподілу для загальновиборничих та адміністративних витрат не має сенсу. Наведений приклад розподілу загальновиборничих та адміністративних витрат між видами діяльності, об'єктами, що обслуговуються та видами послуг для конкретного підприємства.

Ключові слова: тарифи, загальновиборничі витрати, адміністративні витрати, рівні розподілу.

ОСОБЕННОСТИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ОБЩЕПРОИЗВОДСТВЕННЫХ И АДМИНИСТРАТИВНЫХ РАСХОДОВ МЕЖДУ ОТДЕЛЬНЫМИ ВИДАМИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ГОРОДСКОГО ХОЗЯЙСТВА

В статье изложен подход в отношении некоторых методологических принципов распределения общепроизводственных и административных затрат отдельных предприятий городского хозяйства с целью обеспечения формирования экономически обоснованных тарифов на предприятиях городского хозяйства. Рассмотрены возможные методы решения этой задачи для наиболее распространенных случаев, когда предприятия городского хозяйства обслуживают несколько объектов и предоставляют несколько видов услуг. Научная новизна заключается в том, что введено понятие «уровней распределения» и определена иерархия этих уровней. Приведен механизм распределения последовательно для каждого уровня. Показано, что в случае отсутствия общехозяйственных затрат, которые могут быть отнесены непосредственно на конкретный вид деятельности, применение различных показателей распределения для общепроизводственных и административных затрат не имеет смысла. Приведен пример распределения общепроизводственных и административных затрат между видами деятельности, обслуживаемыми объектами и видами услуг для конкретного предприятия.

Ключевые слова: тарифы, общепроизводственные затраты, административные затраты, уровни распределения.

Serbinova Katerina

FEATURES OF DISTRIBUTION GENERAL AND ADMINISTRATIVE EXPENSES BETWEEN THE VARIOUS ACTIVITIES OF URBAN ECONOMY

The approach in the article regarding the methodological principles of general and administrative expenses of urban enterprises to ensure the formation of economically justified tariffs for enterprises. Examined

possible solutions to this task for the most common cases where urban enterprise provide several types of services.

Scientific novelty lies in the fact that the notion of "levels of distribution" and define a hierarchy of levels. An allocation mechanism sequentially for each level. It is shown that in the absence of general administrative costs that can be attributed directly to a particular type of activity, the use of different indicators for obshcheproduktivnykh distribution and administrative costs does not make sense. An example of the distribution of overhead and administrative costs between activities, service facilities and the types of services for a particular company.

Keywords: tariffs, general expenses, administrative expenses, levels distribution.

Постановка проблеми у загальному вигляді. З метою забезпечення єдиного підходу до формування тарифів у сфері надання послуг підприємствами міського господарства центральними органами виконавчої влади затверджуються порядки формування тарифів на відповідні послуги. Як правило, механізми формування тарифів на послуги підприємствами міського господарства визначаються у відповідних порядках формування тарифів [1].

У порядках формування тарифів викладений різний підхід щодо розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат окремих підприємств міського господарства. У зв'язку з цим, у окремих підприємств міського господарства, а саме тих, що займаються декількома видами діяльності (наприклад надають декілька видів житлово-комунальних послуг) виникають певні проблеми при вирішенні питання розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат за видами діяльності.

Проблема полягає в необхідності забезпечення обґрунтованого, економічно доцільного обрання факторів розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат між окремими видами житлово-комунальних та інших послуг, що надаються підприємствами міського господарства [2].

На кожному підприємстві індивідуальний перелік факторів й алгоритми їх застосування можуть бути різними - залежно від видів послуг, які надаються на підприємстві, особливостей організації діяльності, наявності побічних та суміжних виробництв тощо.

У зв'язку з цим, в сучасних умовах підприємствам міського господарства необхідно самостійно визначати не тільки перелік загальновиробничих та адміністративних витрат, але й алгоритми та бази розподілу цих витрат з урахуванням специфіки виробничого процесу підприємства [3, 4].

Тому, вибір оптимального методу розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат набуває особливого значення, у вітчизняному економічному середовищі, при розгляді питання підвищення рівня обґрунтованості та достовірності калькулювання собівартості послуг у сфер надання послуг підприємствами міського господарства.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. У працях багатьох вчених та економістів, таких як, Д. Фостер, Дж.Ріс, Ч. Хорнгрен, П.Й. Атамас, В.С. Лень, Є. Котляров, Л.В. Чуприна Т.Ю. Кодимська, І.М. Бабін досліджувалися методи та бази розподілу загальновиробничих витрат. В той же час, питання розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат для підприємств міського господарства, які надають ряд послуг у житлово-комунальній сфері недостатньо розглянуті і тому, потребують додаткових досліджень й подальшої наукової розробки із урахуванням галузевих особливостей підприємств, особливо з практичної точки зору.

Але у переважній більшості досліджень розглянуті питання розподілу фактичних загальновиробничих та адміністративних витрат з точки зору забезпечення ефективного бухгалтерського обліку [5]. Тому проблема розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат під час процесу формування тарифів, тим більш на підприємствах міського господарства (житлово-комунальні, транспортні та інші послуги населенню) економічне функціонування яких має низку відомих особливостей розглянуті недостатньо, при цьому питання розподілу цих витрат на різних рівнях практично не розглядається взагалі. Виходячи з цих обставин подальші дослідження у цих напрямках є доцільними.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Недостатньо вирішеною частиною проблеми об'єктивного розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат є методичні засади їх розподілу (у т.ч. на різних рівнях) при визначенні тарифів на послуги, що їх надають населенню підприємства міського господарства.

Постановка завдання. Метою статті є: визначення найбільш обґрунтованих методів розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат для найбільш поширених випадків, коли підприємства міського господарства обслуговують різні об'єкти надаючи при цьому декілька видів послуг; розробка практичних рекомендацій для економістів підприємств міського господарства з визначенням відповідних інструментів для подальшого використання при формуванні собівартості (тарифів) у сфері надання послуг підприємствами міського господарства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Само по собі питання об'єктивного, а, відповідно, і ефективного розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат, особливо при визначенні тарифів на послуги підприємств міського господарства є досить принциповим.

Перш за все необхідно зазначити досить високу питому вагу цих витрат у загальній собівартості послуг. Так, наприклад, у місті Одеса, питома вага цих витрат у собівартості послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій коливається у межах 13-46%, у послугах з надання теплової енергії (опалення та гаряче водопостачання) у межах 9-25%, а на пасажирських перевезеннях – у межах 15-22%. При цьому слід враховувати, що кожний з методів формування тарифів по суті є відповідною моделлю, ефективність застосування якої визначається рівнем адекватності цієї моделі реальному техніко-економічному процесу, який такою моделлю описується. Відповідно, неадекватний розподіл загальновиробничих та адміністративних витрат, враховуючи їх питому вагу у загальній собівартості, може призвести до суттєвого відхилення тарифів від економічно обґрунтованого рівня.

По-друге, з практичної точки зору, саме цей момент викликає чи не найбільші складнощі у спеціалістів, які на рівні підприємств міського господарства займаються питаннями відповідної тарифної політики.

Слід зауважити, що в дійсності, на окремих підприємствах міського господарства, виникає необхідність розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат на трьох рівнях — види діяльності, окремі об'єкти та види послуг. Досить принциповим питанням є визначення ієрархії цих рівнів. З точки зору автора, до

першого рівня розподілу слід відносити види діяльності. Це пояснюється тією обставиною, що види діяльності характеризують безпосередньо підприємство та пов'язані з його виробничою базою та кадровим складом. Відповідно ці параметри є відносно досить стабільними. В той же час, об'єкти та види послуг відносяться до зовнішнього середовища та, відповідно мають відносно значно більшу динаміку ніж види послуг.

Тому, автор пропонує визначати перший рівень розподілу як розподіл між видами діяльності наприклад між послугами з утримання будинку і споруд та прибудинкової території та теплопостачанням чи розподіл між міськими, приміськими та міжміськими перевезеннями пасажирів тощо.

Виходячи з такого підходу другий рівень розподілу визначається як об'єкт. Під об'єктом, у даному випадку, слід розуміти територіально відокремлені господарські комплекси, щодо кожного з яких здійснюється технологічно завершений комплекс відповідних послуг, наприклад послуг з утримання будинку і споруд та прибудинкової території чи теплопостачання, що надаються мешканцям окремого будинку, за умови, що обслуговуюча організація здійснює надання таких послуг для декількох будинків.

Третій рівень розподілу - це розподіл загальновиробничих та адміністративних витрат при визначенні тарифів між конкретними видами послуг, наприклад розподіл між окремими послугами на утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, розподіл між послугами з опалення та гарячого водопостачання, розподіл міських перевезень за режимами руху та окремими маршрутами, тощо.

При розподілі на кожному із зазначених рівнів слід враховувати ту обставину, що деякі з цих витрат, що мають умовно постійний характер та по економічній суті відносячись до загальновиробничих чи (рідше) до адміністративних, можуть, тим не менш, в окремих випадках, бути напряму (безпосередньо) віднесені до конкретного об'єкту, виду діяльності чи виду послуг. Ця обставина пояснюється конкретними технологічними, структурними, або організаційними особливостями, що можуть бути властивими для визначеного підприємства — надавача послуг. До таких витрат, наприклад, може бути віднесена заробітна плата (з нарахуваннями єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове соціальне

страхування) окремих інженерно-технічних та інших працівників, що згідно посадових обов'язків, відповідають за конкретний об'єкт, чи вид діяльності, чи вид послуг. Крім того, можуть існувати конкретні ресурси, послуги сторонніх організацій, тощо, що мають умовно-постійний характер, але теж витрачаються на конкретний об'єкт, вид діяльності, вид послуг. Відповідно розподіл загальноновиробничих та адміністративних витрат по кожному з визначених рівнів, у загальному вигляді повинен, з точки зору автора, здійснюватися за наступним алгоритмом.

На рівні видів діяльності:

$$B_{3Ai} = (\sum B_{3A} - B_i) \cdot P_i / \sum_{i=1}^n P_i + B_i \quad (1)$$

де B_{3Ai} - частка загальноновиробничих та адміністративних витрат, що відносяться на і-й вид діяльності;

$\sum B_{3A}$ - загальна сума загальноновиробничих та адміністративних витрат по підприємству, що надає послуги;

B_i - частка $\sum B_{3A}$, що відноситься на і-й вид діяльності безпосередньо;

$\sum P_i$ - загальне значення чинника, пропорційно якому здійснюється розподіл $\sum B_{3A}$ між і-ми видами діяльності;

P_i - частка $\sum P_i$, що відноситься до конкретного і-го виду діяльності.

n - кількість видів діяльності.

На рівні об'єктів:

$$B_{3Aj} = (B_{3Ai} - B_j) \cdot P_j / \sum_{j=1}^m P_j + B_j \quad (2)$$

де: B_{3Aj} - частка загальноновиробничих та адміністративних витрат, що відносяться на j-й об'єкт в межах і-го виду діяльності;

B_j - частка B_{3Ai} , що відноситься на j-ий об'єкт безпосередньо;

$\sum P_j$ - загальне значення чинника, пропорційно якому здійснюється розподіл B_{3Ai} між j-ми об'єктами, в межах і-го виду діяльності;

P_j - частка $\sum P_j$, що відноситься до конкретного j -го об'єкту.
 m - кількість об'єктів в межах i -го виду діяльності.

На рівні видів послуг:

$$B_{3Ak} = (B_{3Aj} - B_k) \cdot P_k / \sum_{k=1}^t P_k + B_k \quad (3)$$

де: B_{3Ak} - частка загальноновиробничих та адміністративних витрат, що відносяться на k -го виду послуг в межах j -го об'єкту по i -му виду діяльності;

B_k - частка B_{3Ak} , що відноситься на k -ий вид послуг безпосередньо;

$\sum P_k$ - загальне значення чинника, пропорційно якому здійснюється розподіл B_{3Aj} між k -ми видами послуг в межах j -го об'єкту по i -му виду діяльності;

P_k - частка $\sum P_k$, що відноситься до конкретного k -го виду послуг.

t - кількість видів послуг в межах j -го об'єкту i -го виду діяльності.

Слід мати на увазі, що загальноновиробничі та адміністративні витрати у значній кількості випадків можуть розподілятися пропорційно різним чинникам. Так, наприклад згідно Постанови Кабінету Міністрів від 01.06.2011 року №869 “Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги”, при визначенні тарифів для підприємств, що надають послуги з теплопостачання та з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, при розподілі між видами діяльності загальноновиробничі витрати слід розподіляти пропорційно прямим витратам, а адміністративні — пропорційно виробничим витратам, тобто пропорційно прямим витратам з урахуванням розподіленої частки загальноновиробничих витрат [1]. Зрозуміло, що в таких випадках, формули (1), (2) та (3) застосовуються окремо до загальноновиробничих та окремо до адміністративних витрат оскільки та, відповідно, для цих витрат мають різне значення.

Але, у досить поширених випадках, коли у загальновиробничих витрат не має частини, яку відносять на і-й вид діяльності безпосередньо, розподіл загальновиробничих витрат пропорційно прямим витратам, а адміністративних - пропорційно виробничим витратам, позбавлений будь якого сенсу.

Дійсно, якщо

$$B_{zi} = \sum B_{zi} \square B_{ni} / \sum B_{ni} \quad (4)$$

де: B_{zi} - частка загальновиробничих витрат, що відноситься на і-й вид діяльності;

$\sum B_{zi}$ - сума загальновиробничих витрат по підприємству і цілому;

B_{ni} - сума прямих витрат по і-му виду діяльності;

$\sum B_{ni}$ - сума прямих витрат по підприємству в цілому;

$$а \quad B_{Ai} = \sum B_{Ai} (B_{ni} + B_{zi}) / (\sum B_{ni} + \sum B_{zi}) \quad (5)$$

де: B_{Ai} - частка адміністративних витрат, що відносяться на і-ий вид діяльності;

$\sum B_{Ai}$ - сума адміністративних витрат по підприємству в цілому;

то шляхом простих перетворень формула (5) зводиться до

$$B_{Ai} = \sum B_{Ai} \square B_{ni} / \sum B_{ni} \quad (6)$$

тобто адміністративні витрати розподіляються цілком аналогічно загальновиробничим. Необхідно ще раз підкреслити, що такий спрощений метод розподілу адміністративних витрат можливий лише у випадках, коли частка загальновиробничих витрат, яку відносять на і-ий вид діяльності безпосередньо, тобто відповідна частина $B_i = 0$.

Продемонструємо дію наведеного механізму на досить поширеному прикладі, коли підприємство, що здійснює два види діяльності — утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (УБСПТ) та теплопостачання, обслуговуючи при цьому три окремо розташованих об'єкти та надаючи чотирнадцять видів послуг.

Інформація по підприємству:

- загальновиробничі витрати - 37566,75 грн.
- адміністративні витрати — 56853,55 тис.грн.

Розподіл послуг по видах діяльності та об'єктах обслуговування наведений у таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл послуг по видах діяльності та об'єктах обслуговування

№	Найменування послуг	Вид діяльності					
		Теплопостачання			УБСПТ		
		об'єкти					
		№1	№2	№3	№1	№2	№3
1	Опалення	+	+	+	-	-	-
2	Гаряче водопостачання	+	+	-	-	-	-
3	Прибирання сходових кліток	-	-	-	+	+	+
4	Прибирання прибудинкових територій	-	-	-	+	+	+
5	Вивіз твердих побутових відходів	-	-	-	+	+	+
6	Електроенергія ліфтів	-	-	-	-	+	+
7	Технічне обслуговування ліфтів	-	-	-	-	+	+
8	Технічне обслуговування внутрішньобудинкових мереж	-	-	-	+	+	+
9	Поточний ремонт	-	-	-	+	-	-
10	Поливання прибудинкових територій	-	-	-	+	+	+
11	Прибирання та вивезення снігу	-	-	-	+	+	+
12	Освітлення місць загального користування	-	-	-	+	+	+
13	Дератизація	-	-	-	+	-	-
14	Дезінсекція	-	-	-	+	+	+

Показники розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат та їх значення наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Значення показників розподілу

№	Рівні розподілу	Загальновиробничі витрати			Адміністративні витрати	
		Прямі витрати, (грн)	Заробітна плата виробничого персоналу, (грн)	Гкал	Виробнича собівартість, (грн)	Гкал
1	2	3	4	5	6	7
1	Види діяльності	1111777,84	206134,58	-	1149344,59	-
1.1	Теплопостачання	722662,06	53895,78	825,28	747080,67	825,28
1.2	УБСПТ	389115,78	152238,80	-	402263,92	-
2	Об'єкти	38915,78	206134,58	825,28	426682,53	825,28
2.1	№1	125521,22	66495,03	-	137639,53	-
2.2	№2	133619,36	70785,03	-	146519,49	-
2.3	№3	129975,20	68854,52	-	142523,51	-
3	Види послуг	1111777,84	206134,58	-	1149344,59	-
3.1	Опалення	618318,79	46113,91	706,12	639211,66	706,12
3.2	Гаряче водопостачання	104343,27	7781,87	119,16	107869,01	119,16
3.3	Прибирання сходових кліток	69560,25	45763,32	-	73512,61	-
3.4	Прибирання прибудинкових територій	62390,40	41046,32	-	65935,38	-
3.5	Вивіз твердих побутових відходів	29433,60	-	-	29433,60	-
3.6	Електроенергія ліфтів	75048,12	-	-	75048,12	-
3.7	Технічне обслуговування ліфтів	31644,00	-	-	31644,0	-
3.8	Технічне обслуговування внутрішньобудинкових мереж	42752,33	28126,53	-	45181,48	-
3.9	Поточний ремонт	15325,00	-	-	15325,00	-
3.10	Поливання прибудинкових територій	1589,16	-	-	1589,16	-

Продовж. табл. 2

1	2	3	4	5	6	7
3.11	Прибирання та вивезення снігу	1351,32	-	-	1351,32	-
3.12	Освітлення місць загального користування	56700,00	37302,63	-	59921,65	-
3.13	Дератизація	1505,10	-	-	1505,10	-
3.14	Дезінсекція	1816,50	-	-	1816,50	-

На підставі наведеної інформації здійснено розподіл загальноновиробничих та адміністративних витрат між видами діяльності за формулою (1) між об'єктами за формулою (2) та між видами послуг за формулою (3). Слід мати на увазі, що при розподілі адміністративних витрат, у тих випадках, коли показником розподілу є виробнича собівартість для її визначення на рівні об'єктів та видів послуг необхідно спочатку провести відповідний розподіл загальноновиробничих витрат. Крім того, зважаючи на ту обставину, що усі три об'єкти, у даному випадку, отримують послуги теплопостачання з одної котельні, розподіл цих послуг між об'єктами не здійснюється, тобто всі три об'єкти мають однаковий тариф на послуги теплопостачання.

Результати розподілу наведені у таблиці 3.

Таблиця 3

Розподіл загальноновиробничих та адміністративних витрат по видах діяльності, об'єктах та видах послуг

№	Найменування послуги	Загальноновиробничі витрати (грн)			Адміністративні витрати (грн)				
		Теплопостачання	УБСПТ			Теплопостачання	УБСПТ		
			№1	№2	№3		№1	№2	№3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Опалення	20892,87	-	-	-	31619,28	-	-	-
2	Гаряче водопостачання	3525,74	-	-	-	5335,86	-	-	-
3	Прибирання сходових кліток	-	1274,9	1357,2	1320,2	-	1173,0	1248,7	1214,6

Продовж. табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	Прибирання прибудинкових територій	-	1143,5 4	1217,3 2	1184,1 2	-	1052,1 2	1120,0 0	1089,4 5
5	Вивіз твердих побутових відходів	-	-	-	-	-	469,67	499,97	486,33
6	Електроенергія ліфтів	-	-	-	-	-	1197,5 3	1274,7 9	1240,0 2
7	Технічне обслуговування ліфтів	-	-	-	-	-	504,94	537,51	522,85
8	Технічне обслуговування внутрішньобуди нкових мереж	-	783,60	834,15	811,40	-	720,95	767,46	746,53
9	Поточний ремонт	-	-	-	-	-	244,54	260,31	253,22
10	Поливання прибудинкових територій	-	-	-	-	-	25,36	26,99	26,26
11	Прибирання та вивезення снігу	-	-	-	-	-	21,56	22,95	22,33
12	Освітлення місць загального користування	-	1039,2 4	1106,2 9	1076,1 2	-	956,16	1017,8 4	990,09
13	Дератизація	-	-	-	-	-	24,02	25,57	24,87
14	Дезінсекція	-	-	-	-	-	28,99	30,86	30,01
15	ВСЬОГО:	24418,6 1	4241,3 4	4514,9 7	4391,8 4	36955,14	6418,8 7	6832,9 5	6646,6 1

Висновки і перспективи подальших розробок. Автор вважає, що результатом проведеного дослідження є коректний алгоритм (методичні засади) розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат при виконанні розрахунків тарифів для підприємств міського господарства для поширених випадків, коли ці підприємства обслуговують різні об'єкти та здійснюють різні види діяльності, надаючи, при цьому різні види послуг.

Подальші розробки можуть бути пов'язані з визначенням методологічних засад оптимального обрання показників, по яких здійснюється розподіл цих витрат.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 року №869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/869-2011-%D0%BF>.

2. Загальновиробничі витрати: бази розподілу журнал [Електронний ресурс] / О.Кравчук // Дебет-Кредит журнал. – 2009. - №09 (1.3.2009). – Режим доступу до журналу: <http://dtk.com.ua/show/1cid03975.html>.

3. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999р. №318 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>.

4. Атамас П.Й. Управлінський облік: 2-е вид. Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.

5. Шляхи покращення обліку та розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах [Електронний ресурс] / Т.Ю. Кодимська // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 1 (6). – С. 196-200. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n1.html>.

1. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 01.06.2011 roku #869 «Pro zabezpechennya yedynoho pidkhodu do formuvannya taryfiv na zhytlovo-komunal'ni posluhy». [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/869-2011-%D0%BF>.

2. Zahal'novyrobnychi vytraty: bazy rozpodilu zhurnal [Elektronnyy resurs] / O.Kravchuk // Debet-Kredyt zhurnal. – 2009. - #09 (1.3.2009). – Rezhym dostupu do zhurnalu: <http://dtk.com.ua/show/1cid03975.html>.

3. Polozhennya (Standart) bukhalters'koho obliku #16 «Vytraty»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 31 hrudnya 1999r. #318 iz zminamy, vnesenymy Nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 25

veresnya 2009r. #1125. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>.

4. Atamas P.Y. Upravlins'kyu oblik: 2-e vyd. Navchal'nyy posibnyk – K.: Tsentр uchbovoyi literatury, 2009. – 440 s.

5. Shlyakhy pokrashchennya obliku ta rozpodilu zahal'novyrobnychykh vytrat na pidpryyemstvakh [Elektronnyy resurs] / T.Yu. Kodym's'ka // Ekonomika: realiyi chasu. Naukovyy zhurnal. – 2013. – # 1 (6). – S. 196-200. – Rezhym dostupu do zhurn.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n1.html>.

Рецензент: Бабій О.М. к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства ОНЕУ

2.11.2015

УДК 338.439:006.1(477)

Скляр Дмитро, Осипова Марія

ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ТА ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Розглянуто основи функціонування європейської системи стандартизації та сертифікації, проаналізовано шляхи інтеграції стандартів сільського господарства та харчової промисловості ЄС у національне законодавство відповідно до вимог Угоди про асоціацію з ЄС. Проаналізована динаміка та обсяги реалізації на експорт сільськогосподарської та харчової продукції, акцентовано на можливість підвищення експортних можливостей цих галузей за рахунок наближення законодавства України до законодавства ЄС, насамперед в області вимог стандартизації та сертифікації. Проведений аналіз стану гармонізації діючих стандартів в Україні до європейських. Визначено основні напрямки гармонізації нормативно-правових актів. На прикладі молочної галузі та кондитерської промисловості досліджено необхідність проведення низки етапів для впровадження європейських стандартів в Україні.